

Till alla lantbrukare i Möckelbybäckens och Svartbäckens avrinningsområden

Information om mätningar och odlingsuppföljningar

Hej!

Vid utvärderingen av det förra LBU-programmet framkom att det på Åland saknas en koppling mellan resultaten från de provtagningar av vatten som sker i anslutning till jordbruksmark och den odling som bedrivs på marken. Landskapsregeringen håller därför på att utveckla konceptet *uppföljning av jordbruksmark* genom så kallade *typområden på jordbruksmark*. Detta är planerat att ske i samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), som har bedrivit mätningar i typområden sedan början av 1980-talet. Det finns för närvarande två förslag på aktuella kandidater för utökad uppföljning på Åland, antingen Möckelbybäckens (i Jomala) eller Svartbäckens delavrinningsområde (i Finby, Sund). Vilket område som väljs ut beror på intresse.

Vad är ett "typområde"?

Typområden på jordbruksmark är små jordbruksdominerade avrinningsområden som under lång tid blir undersökta med avseende på förluster av främst kväve och fosfor. För närvarande finns 20 sådana områden runt om i Sverige, från norr till söder. Långa mätserier i vattendrag som fångar upp påverkan från jordbruksmark är viktiga för att kunna se om halter av olika ämnen ökar eller minskar, och om regler, beslut och åtgärdsprogram har fått önskad effekt.

Om vattenkemin börjar förändras på ett eller annat sätt är det viktigt att kunna jämföra aktuella odlingsdata med data bakåt i tiden för att ta reda om det finns något i odlingen som har orsakat förändringen, eller om förändringen beror på något annat. Därför görs årliga inventeringar av odlingen i typområdena, vilket ger ett viktigt underlag för att kunna tolka mätdata rätt och därmed kunna följa upp olika åtgärder.

Data från våra typområden används också i modeller för konsekvensanalyser och scenarioräkningar av vad olika förändringar, som t.ex. ändrade brukningsmetoder eller ändrat klimat, skulle innebära för växtnärläckaget, samt för att kunna koppla kostnader för olika åtgärder med deras miljöeffekter.

Möckelbybäckens eller Svartbäckens avrinningsområde som typområde?

För Möckelbybäcken finns redan långa mätserier som tillsammans med nya mätningar och odlingsinventeringar skulle kunna ge de viktiga kopplingar mellan odling och vattenkvalitet som Åland idag saknar. Svartbäcken har inte en lika lång mätserie, men kan också vara en aktuell kandidat. Därför tittar vi nu på möjligheten att göra antingen Möckelbybäckens eller Svartbäckens avrinningsområde till ett typområde. Men först vill vi veta hur ni lantbrukare ställer er till det.

I planeringsstadiet kommer följande aktiviteter att pågå:

- Informationsmöte för alla lantbrukare som bor i Möckelbybäckens och Svartbäckens avrinningsområden **fredagen den 11:e november 2016** (*se baksidan!*)
- Inköp och installation av utrustning för mätning av flöde i dike inom aktuellt typområde
- Förhandlingar om avtal avseende utökad provtagning och analyser med ÅMHM-laboratorium. Provtagning är planerad att ske varje vecka och vattnet kommer att analyseras med avseende på kväve och fosfor, men även flera andra parametrar såsom pH, organiskt material m.m.
- Avtal med lantbrukarna om årlig odlingsinventering
- Förfrågan till konsulter om genomförandet av odlingsinventeringar.

Vi behöver Din hjälp!

Vi undrar om Du skulle vara intresserad av att delta i undersökningar som sker antingen i Möckelbybäckens eller Svartbäckens avrinningsområde, genom att varje år lämna in uppgifter om Din odling? Uppgifter om åkermarken som avvattnas av den punkt där mätningen sker kan ge viktiga sambandsförhållanden, vilket i sin tur bidrar till att rätt beslut tas om miljöstöd och åtgärdsprogram. Ju fler lantbrukare som deltar, desto säkrare slutsatser kan dras.

Den person som får i uppdrag att inventera området kommer att höra av sig till Dig och skicka ut ett formulär där Du fyller i dina odlingsuppgifter. I bifogat dokument ser du hur ett sådant formulär kommer att se ut och vilka uppgifter det rör sig om för varje skifte. Odlingsinventeraren kommer sedan att leverera odlingsuppgifterna till SLU, som lagrar dem internt i sin databas.

Inga enskilda fält eller odlare kommer att pekats ut, utan endast det som sker inom hela typområdet redovisas. Lantbrukarnas kontaktuppgifter och gårdarnas exakta lägen kommer endast att lagras internt på SLU och aldrig spridas för publikation. Vi är måna om att säkerställa undersökningarnas kontinuitet och den är beroende av lantbrukarnas vilja att fortsätta lämna uppgifter.

En årlig ersättning på 200 euro kommer att betalas ut till de lantbrukare som deltar. Den första inventeringen är tänkt att komma igång under år 2017.

Fyll gärna i och skicka in bifogad intresseanmälan senast 30 november, så att vi får veta hur ni ställer er till våra undersökningar.

Vi kommer att anordna ett informationsmöte den 11:e november (se nedan), som kan vara bra att gå på innan Du lämnar ditt svar. Då finns tillfälle att få svar på eventuella frågor och funderingar. Mer information om typområden kan ni också hitta på www.slu.se/mark/typomraden.

Vi bjuder på lunch på Alandica den 11:e november!

Ett informationsmöte kommer att hållas på Alandica **fredag 11 november kl 11-15**. Då bjuder vi på lunch, kaffe och kaka.

Anmäl deltagande samt ev. specialkost till susanne.vavare@regeringen.ax senast fredag 28 oktober 2016.

varmt välkomna!

Ålands
landskapsregering

Sveriges
lantbruksuniversitet